

[K. Axel Nielsen.]

hensigten; ellers må vi vel efter en kortere årrække tage loven op til revision. Men det skulle altså ikke undre mig, om det viser sig, at der ikke kommer nogen som helst jord frem til udstykning som følge af de to sidste afsnit i lovforslaget, idet jeg ikke tror, at stiftelserne m. v. lader sig friste.

Den anden opgave, at forhindre, at mere landbrugsjord samles på de døde hænder, som man siger, løser lovforslagets første afsnit på en efter min opfattelse langt mere tilfredsstillende måde, og det finder jeg meget vigtigt.

Lovforslagets § 1 bestemmer som hovedregel, at fast ejendom, der benyttes til landbrug eller gartneri, kun må erhverves af en eller flere ved navn angivne personer eller af staten eller en kommune. Herfra gøres der så en række selvfølgelige undtagelser, ligesom der gives landbrugsministeren mulighed for at dispensere herfra og fra de øvrige bestemmelser.

Om lovens praktiske anvendelse skal jeg her ved lovforslagets første behandling ikke udtale mig nærmere. Bestemmelserne har for ikke længe siden været genstand for en meget grundig behandling i kommissionen, og i øvrigt går jeg ud fra, at lovforslaget skal drøftes nærmere i et udvalg, hvor det vil være rimeligt at drøfte enkeltheder.

Jeg skal hermed på mit partis vegne give tilslutning til en velvillig behandling af lovforslaget. Det opfylder ikke alle mit partis ønsker, men det indeholder vel det, der er politisk mulighed for at gennemføre. Jeg skal anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Søren Andersen: Det lovforslag, som tinget her beskæftiger sig med, behandler et problem af begrænset størrelse og omfang, men af betydelig principiel karakter. Det drejer sig om stiftelsers, fideikommissers o. lign. selvejende institutioners jord — herunder aktieselskaber og andelselskaber — men ikke kommuners jord, eller rundt regnet 1 pct. af Danmarks landbrugsjord, 31 000 ha. Det drejer sig om disse jorders fremtidige forhold til jordlovgivningen.

Den højtærede landbrugsminister vil, som det så smukt fremgår af den skriftlige fremsættelse, beskytte bondejorden; men inden man udnævner sig til beskytter for en sag, må det grundigt undersøges, om mynd-

lingen har beskyttelse behov, og om midlerne er egnede dertil.

Et af lovforslagets hovedafsnit drejer sig om den fremtidige erhvervelse af jord. Lovforslaget siger, at kun én eller flere navngivne personer kan erhverve fast ejendom, der benyttes til landbrug eller gartneri. Hovedtanken er, at stiftelser, aktieselskaber og andelsselskaber i almindelighed ikke kan erhverve jord — jord med fredskovspligt og jord, som f. eks. kan anvendes til byggegrunde, er dog undtaget — men erkendelsen af nødvendigheden af at benytte jord til industriel udnyttelse, til forsøgs- og forskningsarbejde, til idrætsformål og til en lang række andre nærmere beskrevne formål gør, at selskaber, foreninger og andre sammenslutninger kan opnå dispensation og kan opnå det i landbrugsministeriet. Atter et sted, hvor tøjreslaget, der bestemmer menneskets frihed og handlekraft, begrænses og de dispensationer, der er mulighed for, i alt fald forsinkes, hvad der må betragtes som værende alvorligt og skadeligt for erhvervslevet.

Man spørger uvægerligt sig selv, om så drastiske forholdsregler er nødvendige over for disse rent undtagelsesvise former for jordbesiddelse, og spørger, om disse er i vækst, endda i en sådan vækst, at de truer den frie, personlige ejendomsform, som vi alle værdsætter og absolut vil gå i brechen for. Er dette tilfældet, højtærede landbrugsminister? Er der noget talmateriale, som kan fortælle noget herom? For hvis det ikke er tilfældet, vil jeg gerne gøre opmærksom på, jfr. mindretalsbetænkningen, at stærkt kapitalkrævende driftsformer og afgrøder, f. eks. dyrkning af tulipanløg og måske også asparges, kan kræve fremskaffelse af kapital af en sådan størrelse, at den enkelte ikke er i stand til at klare dette på normal måde, hvilket nødvendiggør, at aktieselskabsformen tages i brug.

I en tid, hvor likvid kapital næsten ikke er til at finde i landbohjem, kan finansieringen af generationsskifte også nødvendiggøre, at der er lejlighed til at drive et landbrug på aktieselskabsbasis. Det kan således godt tænkes, at en ung, dygtig landmand lettere kan skaffe sig den fornødne kapital til overtagelse af sit fædrene hjem ved at benytte aktieselskabsformen. Ligeledes vil en søskendeflok, der allerede